

(Skoro)

staulejtna
erba kosine

fabrike

STR. 4

»Če šaular na

rajžo gre«

STR. 7

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 20. junija 2013 ☼ Leto XXIII, št. 25

Glasbeno popotovanje s Klariso Jovanović po Sredozemlju

MED(IN)TERAN

Slovenska zveza, najbolje pa sekretarka Gyöngyi Bajzek, je že lani tak mislila, ka mladim trbej takšne programe poniditi, s sterimi je bole pridobi pa de njim volau davala, ka do bole ojdli na njene programe. Tau je pa najlažej napraviti s pomaučjo muzike. Tak je lani na kresno nauč (Szent Iván éj) pozvala slovensko pevko Tanjo Žagar, stera je na Gorenjom Seniki mejla koncert, potistim je pa biu ples.

Letošnja muzika, stero smo poslušali 14. juniuša, je bila bola za dušo, nej telko za nogé. Konferenčno dvorano Slovenskoga dauma v Monoštri so napunili mladi, pa v lejtaj malo starejši, dapa v duši ranč tak mladi poslušalci, stere je pozdravo predsednik Slovenske zveze Jože Hirnök. Nastopajoče je pa pozdravo z mislimi, ka de nam po dugi zimi gvüšno dobro spadnilo, če mo leko poslušali pesmi iz mediteranski rosagov. Pesmi nam je prinesla Klarisa Jovanović s svojo bando, stera nosi ime Della Segodba. Že sam naslov (cím) koncerta – Medinteran – nam je dau misliti. Tisti, steri ga je malo šlampasto prešto, ga je što za mediteran, pa si je mislo, tau do pesmi iz rosagov, gde skurok vsigdar sije sonce, gde je maudro morje pa gde je doma lübezen... Če ga je bole skrbno prešto, si je brodo, ka so napačno napisali rejč, vej

Klarisa Jovanović pa Della Segodba

je pa litura n odveč... Dapa če je rejč raznokpobrau, je leko gorprišo, ka so tau tri reči: Med in teran. Med je najbolj sladki, če je dosti sonca, teran – tau krepko črno vino – je najbalkši, če grauzdje zori pod močnim mediteranskim suncom. Pa tak je kraug cejli od medinterana do Mediterana.

Glasbena paut se je začnila v hrvaški Istri, končala se je pa v Bosni. Ali v Turčiji? Sto bi vedo? Končala se je s pesmijo, stero spejvajo bar v šesti državaj, v več gezikaj, tak go je Klarisa Jovanović tō zaspejvala v bošnjajškom pa v tōrskom geziki. Tau je ovak tō značilno bilau za koncert, vsakšo pesem je spopejvala v geziki ali gezikaj tistoga rosaga ali tiste krajine, od kod je pesem bila. Tak smo leko čüli provansalsčino, istrsko slovenščino, španščino, arabščino pa gezik španskij Židov tō. Za tau, ka bi pa poslušalci tau tō razmeli, ka nam pripovejda pesem, je poskrbela pevka, stera je nam povedala kratko vsebino. Tak smo pa uživali v melodijaj, stere so bile gnauk žalostne, gnauk vesele, bile so precej raznolike (våltozatosak), pa dunk gnake, posredovale so, pokazale so nam čütenje narodov Mediterana.

Klarisa Jovanović nam je s pomočjauv svoji izvrstni muzikašov pričarala lejpi petkov večer.

M. Sukič

Velika Polana, Murska Sobota: spominski slovesnosti ob 30. obletnici smrti Miška Kranjca

PIŠEŠ LAHKO SAMO PO NAVDIHU

V rojstni Veliki Polani in v Murski Soboti so počastili spomin na pisatelja Miška Kranjca ob 30. obletnici smrti. Pokrajinska

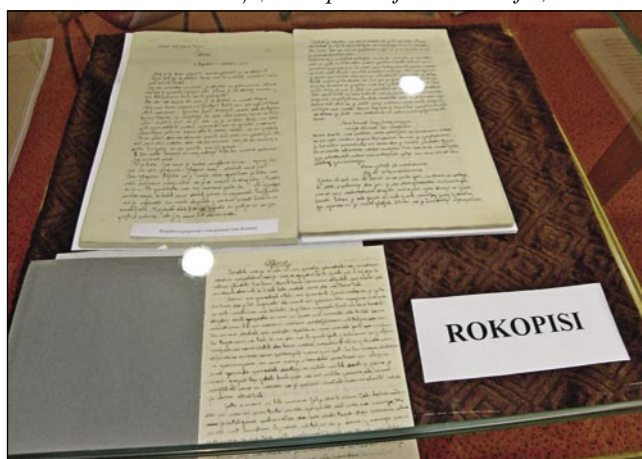
odgovoril z besedami Miška Kranjca: »To je tisto, kar je lepo, kar je lepota, ki se lahko enači z dušo. Tudi sam izhajam iz tega, da je

Spominsko slovesnost so izvajali violinistka Mirjam Mah, recitatorja Miran Korošec in Metka Straka, Slovensko pisateljsko pot pa je predstavil Franci Just

in študijska knjižnica je pripravila priložnostno razstavo, Društvo slovenskih pisateljev pa spominsko slovesnost pomembnemu slovenskemu avtorju, na

umetnost enaka duši.« Pisanje literature je nek poseben občutek, »ki ga za to moraš imeti. Ne moreš pisati kar tako in kar izpostavlja tudi Kranjec, da lahko

Razstavo o literarnem delu Miška Kranjca je pripravila Julijana Vöröš. Na ogled so tudi prva objavljena pisateljeva dela

katerega domačiji se začneja Slovenska pisateljska pot, ki zajema 106 avtorjev v 104 krajih v Sloveniji, Avstriji in Italiji. Slovesnost v Murski Soboti je začela violinistka Mirjam Mah, odlomke iz Kranjčevih del sta brala Metka Sraka v narečju in Miran Korošec. V imenu Društva slovenskih pisateljev je o delu in pomenu Miška Kranjca govoril pisatelj in pesnik Dušan Šarotar. Govornik je izhajal in se večkrat dotaknil povezave med svojim literarnim ustvarjanjem in delom Miška Kranjca, zato je tudi poudaril, da je nagovor »naklon umetniku, nekemu mojemu literarnemu spoštovanju.« Na svoje vprašanje, kaj je pravzaprav umetnost, je

mu je bilo najbližje, in to so bili njegovi sorodniki, njegovi prijatelji, njegova ožja in širša skupnost in narava. »Neskončna narava, ki ni lepa kar tako, ampak je lepa za tistega, ki v njej vidi kaj lepega.« Dušana Šarotarja navdihuje Kranjčeva literatura z vsepričujočim spominom. »Kranjec v svojih največjih delih piše po spominu, piše po nareku tistih, ki so mu nekaj povedali«, je izpostavil Dušan Šarotar in prebral odlomek iz svojega romana *Ne morje, ne zemlja*.

Julijana Vöröš iz Pokrajinske in študijske knjižnice je predstavila razstavo o literarnem delu Miška Kranjca, in sicer od rokopisov, napisanih na roko, še ne na pisalni stroj, do obsežnih zbranih del, ki jih je - nekdanja - ugledna Pomurska založba izdaja v dvanajstih knjigah. Na ogled so prve objave Kranjčevih literarnih del, denimo iz leta 1925, časopisi, v katerih je sodeloval, tu je tudi prva številka Ljudske pravice, ki jo je urejal v Veliki Polani; na panojih je predstavljena večina literarnih del, ki jih je več kot petdeset.

Že omenjena Slovenska pisateljska pot, ki se začneja na Kranjčevi domačiji - ne pa na rojstni hiši, ker le-te ni več - in nadaljuje po slovenskem literarnem prostoru, med že pokojnimi književniki. Eden izmed sodelavcev publikacije, literarni zgodovinar in urednik Franci Just, je pred opisom Slovenske pisateljske poti namenil pozornost tudi Mišku Kranjcu. Povedal je, da je pisatelj pripadal

danje zatohle poltične razmere. V teh stremljenjih se je Kranjec pridružil komunističnemu gibanju. Po 2. svetovni vojni je njegova generacija vizijo družbenih sprememb tudi udeležila. »Vendar ta

bodisi rodili ali dalj časa živeli slovenski pisatelji.« (Podrobneje o Slovenski pisateljski poti v eni naslednjih številkih Porabja, zdaj le kratko mnenje, da bi morali avtorji v projekt vključiti dr. Avgusta

Pisatelj Dušan Šarotar je bil slavnostni govornik ob 30. obletnici smrti Miška Kranjca: »Pišeš lahko samo po navdihu.«

vizija ni prestala preizkušnje časa, je pa preizkušnja časa prestalo Kranjčevo literarno delo. Morda ne v celoti, ampak velik del obsežnega literarnega opusa, predvsem tisti del, v katerem pisatelj izhaja iz rodne pokrajine,« je ocenil Franci Just. Zato tudi ni nič nenavadnega, da se Slovenska pisateljska pot začne v Prekmurju, na domačiji Miška Kranjca. »Slovenska pisateljska pot je projekt v nastajanju, to je svojevrstna pot, ki želi povezati slovenske kraje, v katerih so se

Pavla, ki ni bil samo etnolog, prevajalec in učitelj, marveč tudi pesnik, ki je del svoje poezije napisal tudi v slovenskem jeziku, v narečju. Enako mnenje o tem si deliva odlična poznavalka življenja in dela dr. Avgusta Pavla, etnologinja Marija Kozar Mukič in avtor tega prispevka. Kajti pomembni avtorji iz avstrijske Koroške in Italije so vključeni v Slovensko pisateljsko pot).

Tekst in fotografije:
Ernest Ružič

POKRAJINSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA MURSKA SOBOTA

Vabimo Vas na obisk
POTUJOČE KNJIŽNICE

Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota. Brezplačno Vam nudimo izposojajo knjig, zvočnih in videokaset. Gradivo si lahko izposodite za 14 dni.

Vaš kraj bomo obiskali

v ponedeljek, 2., 16. in 30. septembra,
v ponedeljek, 14. in 28. oktobra,
v ponedeljek, 11. in 25. novembra in
v ponedeljek, 9. decembra.

ČAKAMO VAS

na Gornjem Seniku od 8.30-9.30 ure,
na Dolnjem Seniku od 9.40-10.10 ure,
v Sakalovcih od 10.20-10.40 ure,
v Števanovcih od 11.00-11.45 ure in
v Monoštru pri hotelu Lipa od 12.15-13.00 ure.

Domačija Miška Kranjca, za katero vzorno skrbi občina Velika Polana, in kjer se začneja Slovenska pisateljska pot, opisana v obsežni publikaciji na 350 straneh

pišeš samo po navdihu.« Miško Kranjec je navdih iskal in našel pri tistem, kar je najbolj poznal, kar

generaciji mladih izobražencev, ki so zlasti v tridesetih letih prejšnjega stoletja želeli spremeniti te-

Romanje monoštrskih romarjev

»Zakaj ljubezen je ena sama in nedeljiva: v en sam kratek utrip srca je stisnjeno vse - mati, domovina, Bog.«

Slovenska samouprava Monošter-Slovenska ves se je pred leti odločila, da bo med delom, ki je namenjeno ohranjanju naše domače, porabske slovenske kulture in jezika, poskušala preko cerkve, preko vere oživljati ter okrepiti slovensko narodnostno identiteto pripadnikov slovenske manjšine v Monoštru ter Slovenski vesi oz. v neposredni okolici mesta. Prepričana sem, da smo marsikaj dosegli, kajti od septembra do maja (poleti namreč ni slovenskih maš v Monoštru) so verniki vsak mesec na tretjo nedeljo v lepem številu napolnili monoštrsko baročno cerkev, ko smo imeli slovensko mašo.

Že lani smo načrtovali romarsko pot v Slovenijo, in sicer na Brezje, na Bled in v Ljubljano. S to potjo smo se nameravali zahvaliti ženskam, ki pojejo pri sveti maši, in ministrantom ter vsem drugim ponuditi možnost, ki jim je versko življenje, duševno zdravje prav tako pomembno kot telesno. Lani nam ni uspelo uresničiti teh načrtov, letos sem se spet prijavila na natečaj, ampak tudi tokrat nisimo bili uspešni, brezplačne poti torej nismo mogli organizirati, program pa smo vseeno izpeljali srečno in v zadovoljstvo vseh udeležencev.

Kljub dolgi zimi, kljub finančnim težavam se je naš avtobus 13. aprila napolnil do zadnjega mesta. Čeprav smo krenili ob pol petih zjutraj, smo vsi potniki, romarji navdušeni in veseli, drug drugega v duši objemajoč sedli v avtobus. Naš duhovni vodja je bil kaplan monoštrske župnije, gospod Benčec Ipacs, ki je sicer Madžar, ampak zelo spoštuje naša prizadevanja za ohranjanje lastne identitete in je pripravljen tudi sam kaj pomagati pri tem. Naučil se je po slovensko Očenaš, in če ne bi spet hodil na univerzo, bi že gotovo poznal tudi druge molitve. Zmenili smo se, da bomo vmes kaj tudi madžarsko zmolili in zapeli tudi madžarske Marijine svete pesmi, večino pa po slovensko.

Žal, gospod Franc Režonja, generalni vikar murskosoboške škofije, naš priljubljen in prečastiti

pomočnik na verskem področju, se zaradi drugih obveznosti ni mogel udeležiti našega romanja. Zgodaj zjutraj smo začeli na avtobusu z jutranjo molitvijo, pri-

ske kraje! Pomiril me je: sonce nas že čaka!

Med občudovanjem večno lepih krajev po Sloveniji smo pravočasno prispeli na Brezje. Pred

Pred milostno podobo Marije Pomagaj na Brezjah

poročili smo se v varstvo Božje Porodnice, temu je sledila molitev rožnega venca ter litanije Matere Božje, tj. Loretske litanije.

Sama sem po odhodu - ko sem pozdravila potnike - obljubila lepo, sončno vreme, saj sem si tudi sama želela, da bo to naše romanje zelo zelo lepo, k temu pa mora biti tudi lepo vreme. In kaj se je zgodilo...! Blizu Maribora je začelo deževati! Upanje me ni za-

slovensko mašo, ki se je začela ob 10.00, si je vsak lahko ogledal cerkev in okolico, se sprehajal po parku, molil pred kipom Marije Pomagaj.

Brezje je začelo obiskovati vse več romarjev v 19. stoletju, ko se je ob milostni podobi Marije Pomagaj zgodilo več uslišanj in dvoje čudežnih ozdravitev. Leta 1988 je cerkev Marije Pomagaj na Brezjah papež Janez Pavel II. razglasil

V cerkvi Marije Vnebovzete na blejskem otoku

pustilo, in da bi lahko potrdila, da nas bodo na Gorenjskem segregali sončni žarki, sem na hitro poklicala gospoda, s katerim sem bila glede klica že vnaprej zmenjena, da mu bom povedala, koliko ljudi se bo peljalo s pletnami na Marijin otok, ter sem ga takoj prosila za »vremensko napoved« za gorenj-

za baziliko. Ko je maja 1996 prvič obiskal Slovenijo, je tudi sam poromal v njeno svetišče in molil pred milostno podobo.

Mene se je posebej dotaknila misel, ki jo je ob tem obisku zapisal kardinal Meisner, nadškof v Kölnu, zato jo bom z veseljem delila z vami: »Če hočemo spoznati na-

rod, moramo najprej obiskati 'prvo damo' tega naroda. Vaša 'prva dama' je Marija Pomagaj na Brezjah. Zato ne preseneča, da se je k njej takoj po prihodu v Slovenijo odpravil sveti oče Janez Pavel II.«

Leta 2000 je bila bazilika Marije Pomagaj razglašena za slovensko narodno svetišče. Brezje - »srce Slovenije« - ima posebno vzdušje. Med zidovi cerkve se za človeška ušesa neslišno spuščajo vzdihujoče, skrivnostne prošnje ter zahvale za izpolnjene prošnje. Za svetišče skrbijo franciškani, ki so ob cerkvi postavili svoj samostan. Sveta maša je bila izjemno lepa! Cerkev je bila kljub soboti polna vernikov, razen nas so bili še tudi drugi romarji, domačini in mladi, ki so se pripravljali na prvo obhajilo, drugi pa na birmo. Počutila sem se počaščeno, ko me je samostanski brat zaprosil, naj berem pri maši Božjo besedo! To doživetje me bo spremljalo do konca življenja. V »srcu« matične domovine, na Brezjah v baziliki Marija Pomagaj sem smela v velikonočnem času brati Božjo besedo! Pri maši je somaševal tudi naš kaplan. Ob koncu maše smo še pod vodstvom gospoda duhovnika, ki je imel prekrasen glas, čudovito zapeli doretsko litanijo! Segala je globoko v dušo! Po maši smo zapeli še pred kipom Marije Pomagaj našo porabsko Marijino pesem, molili in posredovali svoje posebne prošnje za prihodnost in zahvale za v preteklosti dobljene dobrine, pri katerih nam je pomagala Marija Pomočnica.

Pot nas je potem peljala v najlepši kraj Slovenije, na Bled! Ko smo prispeli v mesto, so nam že od daleč mahali prijazni možje, ki so ugotovili po naši registrski tablici, da smo mi romarji, ki hočemo z njihovimi pletnami na Marijin otok! Vožnja po Blejskem jezeru se me vedno zelo dotakne, tokrat še posebej! Žalovala sem sicer, da je narava imela zamudo, da še ni zelenilo okrog nas, vseeno so bili vsi potniki zelo navdušeni nad potjo. V cerkvi so si skoraj zaželeli nekaj skrivnostnega, medtem ko so zazvonili z zvonom v cerkvi

Marije Vnebovzete. Sreča in zadovoljstvo sta se kazala na obrazih vseh romarjev.

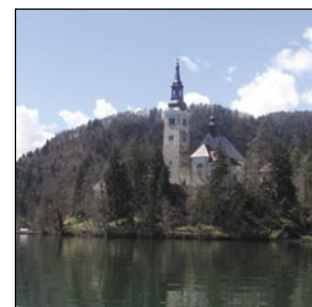
Ko smo bili spet »na kopnem«, smo se malo sprehajali okrog

jezera, ob dveh pa smo - čeprav smo bili že mimo Kristusovega vstajenja, toda še v velikonočnem času - zmolili križev pot v župnijski cerkvi, kjer nas je lepo sprejel tudi domači župnik.

Po duševnih užitkih smo na avtobusu med vožnjo do Ljubljane pogledali v torbe in vsak je pojedel svojo hrano, ki smo jo prinesli od doma. Po »kosilu« se je volja naših potnikov še izboljšala, vse več smo peli čudovite Marijine pesmi. V glavnem mestu Slovenije, v Ljubljani smo si ogledali center, malo smo se sprehajali v starem delu mesta, se usedli v župnijski cerkvi. V stolnico svetega Nikolaja smo lahko vstopili le eden po eden, ker so imeli sveto mašo za Gregorija Rožmana, ki »se je vrnil« v svojo domovino, in prav ta dan je bil njegov pogreb ob 15.00 v ljubljanski stolnici. Pri organizaciji tega nisem mogla predvideti.

Še danes me spremljajo spomini

z romanja in mi polnijo dušo z radostjo! Verjamem, da nisem sama, ki čutim tako, več sopotnikov mi je izrazilo podobno zadovoljstvo. Naslednjic nas bo peljala romarska pot v Sloveniji na Sveto goro!

Erika Köles Kiss

OD SLOVENIJE...

Bratuškova obiskala Rim

Premierka Alenka Bratušek se je mudila na prvem delovnem obisku v Italiji in pri Svetem sedežu. V Rimu se je s premierom Enricom Letto in predsednikom Giorgiom Napolitanom pogovarjala o dvostranskem sodelovanju in ukrepih za reševanje krize, tudi v območju evra, v Vatikanu pa jo je na zasebni avdienci sprejel papež Frančišek. Premierka je z italijanskimi sogovorniki izmenjala oceno dvostranskih odnosov, obravnavali pa bodo tudi ukrepe Slovenije za reševanje finančne in gospodarske krize ter aktualne evropske in mednarodne teme. Enrico Letta je po pogovoru z Alenko Bratušek izrazil velik interes Italije za proces privatizacije v Sloveniji. Kot je dejal, si bo prizadeval za to, da se Italija vključi v ta proces, kot področja interesa pa je izpostavil letališki, poštni in bančni sektor. Italija je prva partnerica Slovenije na področju turizma, druga na področju gospodarstva in tretja investitorica. Slovenija je lani izvozila v Italijo za 2,4 milijarde evrov, uvozila pa za dobre štiri milijarde evrov. V središču pogovora z italijanskim kolegom je bil tudi položaj slovenske manjšine, saj so se srečanja predsednikov vlad prvič udeležili tudi predstavniki slovenske in italijanske manjšine.

Skupne kontrole na meji s Hrvaško

Od 1. julija bodo državljani Slovenije in Hrvaške lahko hitreje prestopali državno mejo na 33 od 57 mejnih prehodov, piše v dogovoru, ki sta ga podpisala notranja ministra obeh držav. Ranko Ostojčić in Gregor Virant sta namreč v Zagrebu podpisala dogovor o ureditvi skupnih službenih mest za opravljanje mejne kontrole ob hrvaško-slovenski meji od vstopa Hrvaške v Evropsko unijo 1. julija. Večina od 33 skupnih službenih mest bo na slovenski strani meje, le dva ali trije pa na hrvaški, je dejal Virant in poudaril, da je uvajanje skupnih službenih mest ena prvih koristi, ki jih bodo državljani začutili takoj po vstopu Hrvaške v EU.

(Skoro) staulejtna erba kosine fabrike

V Evropi so kose že duga-duga stoletja redili v fabrikah, v avstro-ogrske monarhiji je tau tō edna najstarejša meštija bila. Njeni največji center je biu v Zgornji Avstriji, v krajini med rekama Ybbs pa Enns. Od tistec je ta in-

ci, potom toga pa so začnili nutvčiti domanje delavce iz Varaša pa krajine kauli njega. Dosta Slovincov je delalo v tom cajti v monoštrskoj kosinoj fabriki, eške gnes živejo takši nekdešnji delavci.

V varaškoj fabriki so redili motke za cejli svejt

dustrija prišla na priliko v varaš Mondsee tō, od kec je te dale ūšla v Monošter. Baron Joseph Wieser je daubo dopuščenje za odperanje kosine fabrike 7. juliuša 1902, njegvo firmo so 15. juliuša 1902 registrerali z imenom »Monoštrska prva madžarska fabrika kos in kosic«.

Mlin od cistercijanov pa grünt kauli njega se je kazo za dob-

Za tau, ka se naredi edna navadna kosa, je trbōlo napraviti 42 fēle del. V koso so nutvrežali simbol delavnice, ka aj bi kŭpci znali, gde so go naredili. Med lejtami 1902-2001 so v Monoštri redili 190 fēle kos, zvekšoga na mašinaj, šteri so bili tam že od začetkov pa so gnes muzealna vrejdnost. Zvŭn kos so eške redili kosice

Na razstavi so bili dokumenti, keipi pa maketi tō

ro mesto za fabriko. Eden tau mašinov so pripelali iz varaša Mondsee, od šteri je do danes gorostalo pet veuki mašinski klapačov z lesenim štilom (farkaskalapács).

Kose so redili z rokami dobro nutnavčeni delavci, šteri so že duga lejta tau delali. Do leta 1920 so tau zvekšoga bili tihin-

(srpe), motke, lopate, sable, podkvi, ročne pa mašinske žage, brane pa drŭge škeri za paverska dela. Eno leto pred tistim, ka bi fabrika svetila svoji 100 lejt, so go leta 2001 zaprli.

Nej davnik so v organizaciji Knjižnice Ferenc Móra, Kulturnoga društva »Pannon

Kapu« in društveh fotografov pa domoznancov v avli monoštrskoga gledališča oprli razstavo z naslovom »Preteklost, sedanost in ... kosine fabrike?« Na toj so bile vōpostavljene fotografije iz indašnji aktivni cajtov, iz časov pred zaprejtjom fabrike pa v najnovjši lejta. Zvŭn toga smo najšli železne škeri, štere so v varaškoj fabriki napravili za bližanje pa dalečnje rosage (Algerija, Bangkok, USA, Indija ptt.), na vsikšoj pa se vidi simbol fabrike: kača pa krona. Na razstavi smo leko eške vidli makete mašinov, najbole klapačov, depa na ednom teveni so se vrteli vsefēle keipi o fabriki tō. Med dokumentami je biu eden najbole zanimivi dnevn-

Tau zgodovino škejo v prvom redej nutpokazati mlajšoj generaciji, za tiste malo starejše pa želejo pripelati čutenje nostalgije. »Moremo skrb meti na tau, ka je ostalo. Prosim voditele varaša, aj pomagajo oprejtji muzej za zgodovino industrije« - je končo svoj guč Miklós Pochán.

Župan mesta Monošter Gábor Huszár je na tau odgovor dau, ka je ministrskomi presedniki lani septembra v Jáki prejkdau dokumentacijo, povezano s fabriko, Viktor Orbán pa je obečo pomauč. »Dam svojo rejč, ka mo se mi v Monoštri tō trŭdili rejšiti vse, ka je ostalo« - je eške povōdo župan Huszár.

Telko lŭstva je avla gledališča že davnik nej vidla

nik brigade delavcov z vnaugo kejpami o vkŭpnom socialnom žitki.

Na odprejtje razstave je prišlo spoj dosta lŭdi, v dvorani gledališča se je bilau žmetno geniti. V Monoštri skoro vsikši má takšo žlato, štera je delala v kosinoj fabriki. Eške več: med gosti s sejrimi vlasami smo najšli več takši moškov pa žensek tō, šteri so negda v fabriki krŭ slŭžili. Na program so prišli ništerni slovenski delavci s Porabja ranč tak.

Navzauče je pozdravo nekdešnji podžupan Monoštra pa eden prejdjen fabrike Miklós Pochán. V svojom svetešnjom guči je tapravo, ka so dokumente pred ednim letom začnili zberati flajnsni Varašanci s cilom, ka bi v red vzeli vse stare keipe.

Potom toga, ka so si navzauči poglednili razstavo, je prišo najbole zanimivi tau obiska. Z vodenjom slejdnjoga glavnoga inženira Gyule Kovácsa so leko najgir lidgé nutstapili v fabriko. Tam je je čako žalosten kejp: zidine na nikoj dejo, mašinge čakajo svojo usodo na ednom kŭpi. Inda je tam veuko življenje bilau, nej samo v fabriki, liki v bifēni pa stanovanjaj tō. Tistoga zadvečerka so tovarno gorpoiskale vse generacije. Cejlo zidino so leta 2005 zavarovali kak spomenik, ne vej se pa eške, če de z njē leko grato muzej, šteri bi skrb emo na staulejtno erbo največše fabrike v Monoštri. Razstava v gledališči de oprejta do 23. juliuša.

-dm-

Srečanje generacij

Zadnji teden maja smo prežive-
li sodelavci Karitas v Portorožu
z našimi starejšimi iz Porabja,
Prekmurja in Prlekije. Bogate
izkušnje, ki so jih naši letovalci
pridobili v svojem življenju,
so si nesebično podarjali med
seboj.

Program letovanja namenjam
starejšim ljudem, ki so mnogo-
krat pozabljeni od bližnje in
daljnje okolice. Sedanja družba
tudi izključuje starejše z nizki-
mi pokojninami. Tako si star-
ejši mnogokrat ne morejo pri-
voščiti vsakodnevnih dobrin,
kaj šele socialnih programov
oddih, letovanja ali drugih, ki
dvigajo kakovost življenja.

V Škofijski karitas Murska
Sobota že več let uspešno iz-
vajamo tedenski program »Le-
tovanje starejših« v Sončni hiši
Portorožu. V programu želimo
omogočiti starejšim ljudem, da
vsaj krajši čas preživijo v skup-
nosti sorodnih ljudi.

V programu želimo duh Kari-
tasa ponesti med udeležence.
Za veliko »družinsko« mizo se
nas je v Sončni hiši v Portorožu
zbralo petintrideset ljudi. Delili
smo si delo, zgodbe življenja,
zapete pesmi, sprehode, ogle-
de znamenitosti, predvsem pa
svojo dobro voljo in nesebično
ljubezen do bližnjega.

Potovanje z vlakom je bilo zelo
velika preizkušnja za vse ude-
ležence letovanja, kajti komaj
so stopili na vlak v Soboti, že so
se morali pripravljati za izstop v
Ljutomeru, nato z avtobusom
do Ormoža, nato spet na vlak
do Divače, pa spet na avtobus in
končno smo prispeli Portorož.

Prvi večer smo se spoznavali
med seboj. Zbrali smo se iz Raz-
križja, Svetega Jurija ob Ščavni-
ci, Gornje Radgone, Ljutomera,
Odranec, Sobote, Martjanec,
Velike Polane, Maribora, Gor-
njega Senika, Števanovec, Mo-
noštra, Apač, Beltinec ...

Naslednji dan pa je bil kar
naporen, ko smo se v dopol-
danskem času podali razisko-
vat zgodovino Pirana, lepote
morskega življenja v velikih
akvarijih, prečudovitega Tar-
tinijevega trga. Po kosilu smo
se podali na plavanje v morski
vodi, sicer v bazenu zaradi sla-
bega vremena. Zvečer pa smo
se podali po »slani« nekdani
železnici v predor. Predor nam
je dajal prijetno akustiko celo
uro in pol. Zapeli smo veliko
pesmi, ki so jih peli že naši dalj-
ni predniki.

V sredo nas je obiskal ravnatelj
Škofijske karitas Murska So-
bota g. Simon Slana, v četrtek
pa generalni tajnik Slovenske
karitas g. Imre Jerebic. Prav z
veseljem pa smo v goste spre-
jeli RTV Slovenija iz Kopra, ki
je ugotavljala bogastvo narečij
združenih v Sončni hiši v Por-
torožu.

V Portorožu smo preživeli
duhovno bogatih pet dni s
prijetnimi ljudmi iz Porabja,
Prekmurja, Prlekije in drugih
krajev.

Upamo, da bomo tudi nasled-
nje leto imeli priložnost se spo-
znovati med seboj v prečudovi-
ti Sončni hiši, ki nam je grela
naša srca kljub izredno nizkim
temperaturam.

Jožef Kociper

Spejvali smo na gradi Bogenšperk

Pevski zbor iz Šmartnega pri Litiji je 2. junija pozvau Mešani
pevski zbor A. Pavel z Gorenjoga Senika na skupni koncert. Nji-
ni pevski zbor je pred leti spejvo v Monoštri na srečanju pevski
zborov.

V nedelo rano v pau ausmoj smo se odpelali z Gorenjoga Seni-
ka, pa itak smo malo zamidili sveto mešo v Šmartnem. Po sve-
toj meši so krstili 11 mali mlajšov, stari so bili od tri kedne do
pau leta. Na leto štirikrat krstijo, če je pa potrebno po ednom
tō. Nabito puna cerkev je bila, telko mladine pa male dece sem
že dolgo nej vidla. Bili so mladi zakonci s trejmi mlajšami, pri
nas je tau tō tak bilau za moja mlašeča lejta. Po sv. meši so nas

gospodinje čakale s pokarajom, kavo, pijačo. Potejm nas je go-
spod Milan Klančnik odpelal na grad Bogenšperk. Po starom se
je zvau Wagensperg, zato ka je renesančni grad zozidala rodbi-
na Wagen. Leta 1672 sta grad kupila Janez Vajkard Valvazor pa
njegva žena. V njegovom časi so na gradi meli bogato knjižnico
pa grafično delavnico. Od leta 1692, gda se je Valvazor izselo
iz grada pa vse do leta 1853, je grad meu več lastnikov (tulaj-
donos). Te ga je kupo knez Windischgrätz, njegva držina je na
gradi živela vse do leta 1943. Po drugi bojni, od leta 1949 do
leta 1964, so v njem bili ježuiti. Po l. 1972 ga je dala občina Litija
gorobnaviti, tak je zdaj v njem muzej pa gostišče. Na dvorišči
grada je dosti kulturni programov, turisti ga tō radi obiskujejo,
ka je lejpa okolica. V muzeji smo si leko ogledali razstavo o živ-
ljenji in deli Valvazorja.

Po obedu v tretjoj vōri se je začno program na dvorišči. Vrejmen
je nej bilo najlepše. Najprav je domanji zbor vkūper z deco iz
vrtca zaspejvo pesem Kak lejpa je šmartniška fara. Mali mlaj-
šov je bilau osemnajset, vse duge kitice so na pamet spejvali.
Potem je domanji zbor zapopejvo štiri pesmi. Gda smo mi na
oder staučili, je že spadnila kakšna kapla dežja, dočas ka smo
osem pesmi zospejvali, smo bili mokri kak riba v vodej. Po na-
stopi nam je dobro spadnila topla »Krcma«, (tak se zove gostišče
v gradi) gde smo se segreli. Slabo vrejmen je nam nej vkraj-
vzelo volau, smo geli, pili pa spejvali. Naši gostiteli so nas trnok
gorprijeli, lejpe spomine smo s sebov prinesli. Hvala, Baug njim
povrni!

Vera Gašpar

www.porabje.hu

... DO MADŽARSKE

**Poplave v Budimpešti pov-
zročile za več kot 3 milijarde
forintov škode**

Glavnomenstna skupščina je že
nekaj dni po poplavih (prejšnjo
sredo) imela podatke o tem, koli-
ko škode so povzročile poplave v
Budimpešti. Po izračunih so stala
obrambna dela 1,73 milijarde fo-
rintov, sanacija škode pa bo 1,52
milijarde forintov, torej skupaj 3,25
milijarde forintov. Glavno mesto
bo iz lastnega proračuna pokrilo
le delček stroškov (219 milijonov),
za več kot 3 milijarde se bo obrnilo
na vlado, ki naj bi škodo pokrila iz
postavke vis maior.

**V Gyōru začeli proizvajati novo
Audijevo vozilo**

Prejšnji teden (12. junija) se je za-
čela serijska proizvodnja v novem
obratu tovarne avtomobilov v
Gyōru, ki jo je Audi zgradil za 900
milijonov evrov. Limuzina Audi3
bo prvi avtomobil, ki ga bodo pro-
izvajali v celoti na Madžarskem.
V novem obratu so zaposlili 2100
delavcev, s tem se je število zapo-
slenih pri Audiju dvignilo na 9200.
Slovensnosti ob začetku serijske
proizvodnje se je udeležil tudi pre-
mier Viktor Orbán, ki je izpostavil
pomembno vlogo Audija pri tem,
da bi Madžarska postala center
avtomobilske industrije.

**Pred sto leti so pripeljali v
Szombathely relikvije sv.
Martina**

Pred sto leti, 13. junija 1913, so
na prošnjo takratnega škofa som-
botelske škofije Jánosa Mikesa
pripeljali v Szombathely relikvije
sv. Martina, ki je zavetnik škofije.
Sv. Martin, poznejši škof v franco-
skem Toursu, je bil rojen v antični
Savarii, ki je stala na mestu seda-
njega Szombathelya. Za sprejem
relikvij so v takratni škofiji pri-
pravili veliko slavje v mestu s 30
tisočimi prebivalci. Škofija se je na
dogodek pred sto leti spomnila z
rastvavo, ki so jo 12. junija odprli
v škofijski palači. Na razstavi so na
ogled dokumenti in fotografije do-
godka leta 1913. Razstavo je odprl
škof dr. András Veres, ki je govoril
o čaščenju sv. Martina.

Za srmaka sem se naraudila, pa kak srmak mrdjem

Marika Šömenek, po domanjom Kaucina v Ritkarovci žive z možaum pa s trejmi mlajši. Njina iža je v ednom najlepšom kraji Porabja. Rejsan lejpo pa mirno mesto je tau, pa ranč tak mirno žive tü Marika s svojo družinov tö v rojstni kuči, ka je od starišov erbala. Istino, gnesden je že zato malo vekša pa lepša, zato ka so go obnauvili pa ešče dveje sobe vcujzozidali. Dapa te mir pa veselge, ka sta zdaj pri Kaucini družini, prvin pri taum rami rejdko bilau videti, čütiti. Zato, ka se je med tejmi kustimi stenami dosta vse dogajalo, ka je Marika samo po devetdesti lejtaj zvejdla.

- Marika, tau povej meni, kak leko gnesden mirno živé?

»Mirno leko živéš, če ti tak brodiš, pa če nevolu, ka go ti maš, vse pistiš pa si zadovolen s tistim, ka maš. Če ,š vsigdar na tau brodo, ka baude, te se ti zmejša, nej slobaudno naprej broditi, ka baude, tau baude. Če si kaj naprej zbrodiš, tak nede tak, zato ka se nika vsigdar zgodi.«

- Dapa tak mislim, ka takše nature tö moraš biti, zato ka usikši je nej takši, nej?

»Dja tak mislim, ka se tau od svojoga mamija erbala, ona je taša bila. Moje stariše so fejest na nikoj djali, dja sem doma vsigdar samo tau vidla, kak smo srmacke pa tau, ka nika nej mamo. Moj pokojni ati se je tü v piti vzeu, dapa zdaj s tau glavauv ga že razmejm pa ga ne saudim za volo tauga. Dapa te kak mala deklčina sem tau cejlak ovak vidla, da se je nikanej skrbo za družino. Zdaj že tau moram prajti, ka srmak je nej emo volau. Zato nej je vseedno bilau, ka maš petnajset plügov guštje, pa gnauk ti samo vse kraj vzemejo. Pa tau je že srmak ranč nej zadaubo, ka sledkar, gda sva že same bile z mamov, so nam več zemlé vkraj vzeli, zato, ka smo go nej delali pa trava gorzrasla na nji. Tau je tistoga reda nam ešče občina (tanács) vkraj vzela, tak ka so nas poduploma štrafali.«

- Zaka so vam te gauštje kraj vzeli?

»Zato, ka so kulacke bili, dapa tau sta mena ati pa mami nikdar nikanej gučala. Dja sem samo telko vejdl, ka smo fejest srmacke bili, pa tašo ronjavu

Marika Šömenek (Čer)

so pripauvali, so njim odpelali. Za volo tauga, kak baba tak dejdek, sta brž, eden za drugim tapomrla, v tauj velkoj žalosti. Kak bi pa nej, gda sta dočas, leko povejm, bogato živela, gnauk pa samo nika nejmaš.

Dejdek je fejest šparo, ešče te tü, gda sta z očov v gauštjo šla. Dostakrat sta se sfadila pa sta domau z gauštja prišla, zato ka dejdek nej püsto baur podrejt, zato, ka je lejpi ali zato, ka aj ešče raste, na slejdnje sta pa te tak domau prišla, ka enga sta nej podrla. Za volo tauga, ka smo srmacke bili, so nas fejest dola gledali. Ešče sledkar mi je

Stari kejp z mamov pa mlajši, steri so zdaj že velki pa se včijo na univerzi

strejo smo meli, ka se je ftič skaus nje neso. Kak dja dostakrat pravim, za srmaka sem se naraudila, pa srmak mrdjem.

- Tvoje stariše so vöodpelali, gda so je za kulacke vzeli?

»Tau je tak bilau, ka so je nej odpelali, samo napoma so vöodli pa so je štrafali. Štere so odpelali, so tü nej meli leki žitek, dapa nika so bar zato slüžili. Pri nas so doma nika nej njali, vse, ka

vejke vöpucat, ka smo ovak nej meli drva za zimau.«

- Gda si tau zvejdla najprvin, ka ste vi tö kulacke bili pa ka so vam vse krajvzeli?

»Tau sem dja že samo po devetdeseti lejtaj zvejdla, mami je mena od tauga nikdar nika nej gučala. Ati pa, pokojna düša, se je tak bojo, če policaja zagledno, ka trpeto kak šiba na vodej. Moja sestra pa dva brata so od

tauga gvüšno ka več znali, zato ka dja sem med njimi najmlajša. Gda je tau bilau, te sem se dja ešče ranč nej naraudila. Mena je mati vsigdar prajla, kakkoli je, dja aj nikdar nika ne saudim, zato, ka Baug de tak saudo vsakšoga. Mati je trno vrla ženska bila, dja sem v tejm gorrasla, pa dja tö proban taša biti, če se mi posreči. Dja sem dosta bila z njauv, zato ka ati je brž mräu, ovak bi na Nemško odišla delat. Etak sem pa te mogla ostati, zato ka mati je za očom eden filer nej dobila, zato, ka tri mejsece pred penzijov je mräu.«

- Ka misliš, zaka se je tvoj oča tak fejest bojo od policajov?

»Zato, ka njega so spoj dosta bili, za volo tauga. On si je že grabo kopo, ka ga tastrlijo, moja sestra Ani pa brat Djauži sta ga pa gledala vö na okno. Že više kolen je emo grabo skopano, gda je eden prejdjen prišo, šteri je te drüge dola stavu. Če bi ga te tastrlili, te bi tü doma bijo pokopani niže rama. Zdaj že razmejm, zaka je on taši bijo, ka samo pijö pa z nitjim se je nej spravlo. Doma smo mi nika nej meli, zato sem dja stejla delat titi, ka bi domau pejneze pošilala, ka bi malo vred leko prišli.«

- Te ste vi fejest srmacke bili.

»Srmacke smo bili, djesti tak nej bilau, najbola pa gvanta smo nej meli. Dja sem vsigdar vekši gvant nosila, kak je moja mera bila. Gnauk sem v cerkvi stala, pa kak so mi vlase vlačili, šaupä je pistila pa ala mi je do laodlatejla do pet, pa tak sem tam stala kak eden mali popič. Sestra Ani je dosta starejša od mene, nej bila že doma, dapa ona je zato slöjžila, pa ona mi je vsigdar alo tjöjpila. Tau je, srmak se bila, dapa ka vejm. Te sem nej mejla srečo, pa zdaj tö nej, gda je ödškodnina bila, ka so nazaj davali goštjé. Naša pokojna mami je vsigdar gučala, ka nam drügoga gauštjo nej trbej, samo našo pa našo, te so pa našo nika nej nazaj dali. Tak ka smo pa brezi goštjé ostali,

vse te kárpötlási jegye (boni za ödšköknino) ešče gnesden mam. Dvaujo malo gauško sem tjöjpila, ka je nikoma nej trbelo, zato ka mami je meni vsigdar tak pravla, ka za gröjnt se nikdar nej slobaudno vlejtü, meje nej vöklasti, nej tadale klasti, mama je spoj taša bejla, kak Röfcin vöjac, Jenö, brat od nje.«

- Ka misliš, zdaj bi lažejši žitek mejla, če bi režim vaše nej za kulacke razglaslo?

»Vejš, ka dosta lažej, dja sem tak mogla začniti žitek, ka sem vse mogla tjöjpiti, vej pa nika nej bilau pri taum rami. Gda so zvedli, ka so oni tö kulacke, te je ona vse, ka pri rami bilau, tazdavala, zato ka tau mislila, ka je vöodpelajo na Hortobágy. Gda so zvedli, ka nedo je tape lali, te je üšla, ka nazaj sprosi, dapa nej so njej nazaj dali. Tau so prajli, ka tau je njena tašča njim dala, dapa tau je nej bilau istino. Nika je nej ostalo v iži, nakla na ponjavi so spali. Sabatina Mariška pa Rejza, Bazetjina Rejza so bile tiste, štere so njim večkrat cuker ali melo prinesle, zato ka so naši nej meli djesti. Moja sestra Ani bi od tauga dosta vejdlä gučati, zato ka ona je v tejm gorarasla, dja sem te ešče nej živela. Tak pomalek sem začnila, najprvin sem talejre tjöjpila, pa potistim vse drügo, ka je nej bilau pri rami. Nika sreče nej mam, vejn zato, ka na taši den sem se naraudila. Gda bi človeki malo baukše šlau, te sem pa dola s poda (podstrešja) spadnila, pa sem pa več lejt doma bila, pa nej samo dja, liki ešče mauž tö, zato ka nika sem nej mogla delati. Dapa ešče gospodnami Baugi hvala, ka leko ojdím, ka tö samo ednami doktori leko zahvalim.«

- Dapa zvün tauga tak vidim, ka zato z možaum pa s trejmi mlajšami mirno pa veselo žive, nej?

»Tau je samo zato, ka vrloga, dobroga moža mam, ka je največ vrejdnö. Če bi nej taši bijo kakšni je, te ranč ne vejm, ka bi delala.«

Karči Holec

»Če šaular na rajžo gre«

Tistoga lejpoga, sunčnoga petkovoga zadvečerka (7. junija) smo se napautili v Sakalauvce,

pesem o možej pidjanci, te pa je predsednik Državne slovenske samouprave *Martin Ropoš* po-

Skoro 200 ljudi se je zbralo v Sakalauvci

ka so tam držali piknik za konec šaulskega leta vsi porabski mlajši, šteri se slovenski včijo. Kauli pau edne smo pri nogometnom igrišči najšli samo flajšno županjo vesi *Valerijo Rogan*, štera se je pripravljala, ka gorprija blūzi 180 mlajšov z lerancami pa škonikami. Pomalek so začnili nutkapati: oprvin srejdnješaulci z Varaša, na tau pa eške cejla števanovska pa gorenjesinčarska dvojezična osnavna šaula. Če rejsan je tisti keden dež dostakrat samo tak copoto (pa vejmo, ka so indri po rosagi vodé spoj narasle), je tistoga petka milostivi biu. Šaularge so dojseli na stauce k stolam pod senco dvej viski drejv pa méрно čakali, ka de se zgodilo.

Piknik se je začno s kulturnim

zdravo vse navzauče. Najoprvin se je zavalo županji Sakalauvec, ka je dala mesto za piknik, te pa je želo mlajšam lejpe poletne počitnice pa proso, ka aj se dale flajšno včijo slovenski materni

Vsefelé športne špile so čakale mlajše

»Mejšani pevski zbor« s *Sinika* pa *Števanovec*

programom. Na začetki je »Mukičova banda« s *Sombotela* (oča *Francek* s fudami pa sin *Dušan* z gitarov) zaigrala edno veselo

gezik. Povódo je eške, ka so pri državnoj samoupravi nej steli tak »uradnoga« konca leta, kak so šegau meli, liki so zorgani-

zerali piknik s spejvanjom pa športnimi špilami. Županja *Valerija Rogan* pa je tapravla, ka je bila spoj vesela, gda so go s strani državne samouprave pozvali, ka bi steli piknik v Sakalauvci držati. Vse navzauče je pozdravila glavna organizatorka piknika, predsednica Komisije za šolstvo pri DSS *Eva Lazar* tó.

Mesto je rejsan spoj lejpo bilau, na travi so tó leko sejdli tisti mlajši, šteri so v nadaljevanji kulturnoga programa pomagali spejvati slovenske pesmi. Mukičova banda je igrala, najoprvin pa so cujspejali šaularge s *Senika* pod vodstvom *Ibolye Neubauer*. Zborček 15-20 pesmarov je spejvo domanje porabske naute, kak so: *Mamca moja*, *V jesenskoj nauči*, *Eno takšo bi rad...* Pri tej slejdnjoj so že poslūšalci, drūgi mlajši ranč tak vdardjali nogé kak pesmarge. Na redej je bila pesem *Rozinka*, te so na-

prej prišli mlajši s števanovske šaula tó. Če rejsan je na začetki malo žmetno šlau, na konci so tak plesali té porabski ples, ka je bilau veseldje gledati. Pesem *Abraham má sedem sinov* so že vsi vkūper spejvali, najmlajši s *Števanovec* pa so nutpokazali svoj hejčni ples.

Gda so plesci trūdni gratali, so dojseli k sinčarskim pesmarom, tak je »mejšani« zbor že skoro tresti članov emo. Spejvale so se pesmi s Slovenije: *Če študent na rajžo gre*, *Na planincah sončece sije* pa drūge, števanovskim pesmarom je pomogla leranca *Eva Kukor*. Zdrūženi porabski pevci so slobaud vzeli s tradicionalnov pesmov za konec: *Paj*

Na krato

DUO Fodor ZSM je 26. majuša nota pokazo drūgo paut svojo najnovejšo kratko igro avtorja pa režiserja Mikija Roša z naslovom »Horoskop« turistom, članom Kluba koroških Slovencev v Ljubljani. Predstavitev je bila v Slovenskom daumi v Varaši.

Folklorna skupina penzionistk ZSM je slovenske ples iz svojoga repertoara zaplesala 6. juniuša betežnikom v Daumi za prizadete (Szociális Otthon) v Csákánydoroszlóni. 8. juniuša je pa gorstaupila med drūgimi slovenskimi pa vogrskimi skupinami v gledališči v Varaši na programi podiranje mlaja, steroga je pripravo domanji Civilni forum. Program se je začno s povorko (felvonulás) 11 nastopajoči skupin prejk centra varaša, potejm so skupine gorstaupile v gledališki dvorani.

Foto: *A. Károlyi*, *M. Sukič Klara Fodor*

nédemo domau, dva goslara pa sta svojo delo končala z *Igrala je Mukičova banda*.

Po pavórnem vkūpnom srečanji se je začno tisti tau zadvečerka, šteroga so mlajši gvūšno najbolje čakali: pod vodstvom škonika *Csabe Bartakoviča* so na red prišle športne igre na fusbalskom igrišči. Škonik telesne vzgoje Csaba je dostafele špile vōzbrodó za šaulare: z botom za hokej so mogli labdo lejvo pa pravo pa kaulivrat pelati, veuko vlogó so meli »hulahop« kraugi, depa takšo tó bilau, ka sta mogla dva šaulara malo labdo z dvej strani z glavami držati pa tak leteti. Čūtenje v Sakalauvci je

spoj veselo bilau, če se je štoj nej v igray špilo, je leko navijau ali lejto po veuki trankaj.

Gvūšno, ka so vsi navzauči zaslūžili gvūžno, spoj pa tisti, šteri so največ lejtalí. Od organizatorov so dobili »piknik-pak«, od sakalauvske samuprave pa čokolado. Najvekše veseldje pa je te bilau, gda je prišo auto s sladodedom.

Toga piknika gvūšno eden šaular nede pozabo. Istina pa je, ka je mlajše eške čako en keden sedenja v šaulski stolicaj. Lejpi spomini pa so venak pomagali, ka so vōdržali tisti par dni pred poletnimi počitnicami.

-dm-

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.15 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, OTR. ODD., 10.25 BISEROGA, LUTK. NAN., 10.40 BUBA GUBA, LUTK. NAN., 11.00 METULJICEK IN METULJICA, LUTKOVNA PREDSTAVA, 11.30 ANICA, DRUŽ. NAN., 12.00 PANOPTIKUM: UMETNOST KURIRANJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 POGLEDI SLOVENIJE, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ALEKS V VODI, RIS., 15.50 GREGOR IN DINOZAVRI, RIS., 16.00 TABORNIKI IN SKAVTI, POUČNA NANIZANKA ZA OTROKE, 16.20 MLADI LEONARDO, ANG. NAD., 17.00 POROČILA OB PETHI, 17.15 MOČ BONITETNIH AGENCIJ, DOK. ODD., 18.05 STRASTI, TV-NAD., 18.35 LEONARDO, RIS., 19.00 DNEVNIK, 19.30 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TVOJE PESMI ŽIVIMO NAPREJ, POKLON LOJZETU SLAKU IN NJEGOV GLASBI, 21.20 NA LEPEŠE, 22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT, 22.50 POLETNA SCENA, 23.25 POLNOČNI KLUB, POGOVORNA ODDAJA, 0.35 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.45 INFOKANAL

PETEK, 21.06.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP., 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 10.25 DOBRO JUTRO, 12.35 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 14.00 NAJBOLJŠI IZ ZAGORJA: KONCERT NAGRAJENIH OTROŠKIH IN MLADINSKIH PEVSKIH ZBOROV 23. DRŽAVNEGA TEKMOVANJA V ZAGORJU OB SAVI 2012, 15.10 SLEDI, 15.35 ALPE-DONAVA-JADRAN, 16.10 STRAH PRED SVETOVNO TOVARNO KITAJSKO, DOK. ODD., 17.00 ŽOGARIJA, 17.35 MOSTOVI - HIDAK, 18.10 OSMI DAN, 18.40 KNJIGA MENE BRIGA, 19.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 20.00 NIGERIJSKA KRI, DOK. ODD., 20.55 STARA NERGAČA, ANG. NAN., 21.25 RESTAVRACIJA RAW, IRSKA NAD., 22.20 VARES: APRILSKA DEKLETA, FIN. NAN., 23.55 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.40 ZABAVNI INFOKANAL

SOBOTA, 22.06.2013, I. SPORED TVS

6.10 ODMEVI, 7.00 RADOVEDNI TAČEK, POUČNA ODDAJA, 7.10 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM JESENSKI VETER, 7.15 STUDIO KRŠKRAŠ, 7.40 MARČI HLAČEK, RIS., 8.05 BINE, LUTK. PREDSTAVA, 8.25 ČAROBNE ROKE, ODDAJA ZA OTROKE, 8.28 ŽIVALI IZ KOČK, POUČNA ODDAJA, 8.30 KASPER, NO! DELJENJE, 8.35 RIBIČ PEPE, POUČNA NANIZANKA, 9.00 ANICA, OTR. NAN., 9.20 BUKVOŽER, 9.25 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 10.15 MALTEJEVA NOVA ŠOLA, DOK. FILM, 10.30 MOJA SOBA: JAN - BMX, 10.50 TRPLJENJE MLADEGA IGORJA, 11.30 GRDI RAČEK, RUSKI FILM, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 TEDNIK, 14.20 PRAVA IDEJA, 14.50 NA LEPEŠE, 15.30 SLOVENSKI MAGAZIN, 15.55 PO TRAVNIKH ... S STANETOM SUNSIKOM: HENK, DOK. SER., 16.20 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 17.00 POROČILA OB PETHI, 17.20 NA VRTU, 17.40 SKRITI KOTIČKI SVETA, DOK. SER., 18.30 OZARE, 18.40 VSE O ROZI, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.05 USODNA NOČ, AM. FILM, 21.45 POROČILA, 22.15 POLETNA SCENA, 22.45 SINOV ANARHIJE, AM. NAD., 23.30 DVANAJST: HANS MAGNUS ENZENSBERGER, 0.35 OZARE, 0.40 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 1.30 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.55 INFOKANAL

SOBOTA, 22.06.2013, II. SPORED TVS

8.15 SKOZI ČAS, 8.25 POLETNA SCENA, 9.05 POGLEDI SLOVENIJE, AKTUALNO INFORMATIVNA ODDAJA, 10.30 SLOVENCJI V ITALIJI: POT MIRU OD ALP DO JADRANA, 11.00 PISAVE, 11.30 OSMI DAN, 12.10 KAJAK KANU - SVETOVNI POKAL: SLALOM, 13.45 NOGOMET - POKAL KONFEDERACIJ: NIGERIJA: URUGVAJ, 16.30 ATLETIKA - EVROPSKO PRVENSTVO: EKIPNA TEKMA, 19.00 ZGODOVINA ATLETSKIH SVETOVNIH PRVENSTEV: HELSINKI 1983, ŠPORTNI FILM, 20.00 ŠPORTNI IZZIVI, 20.50 NOGOMET - POKAL KONFEDERACIJ: ITALIJA: BRAZILIJA, 22.50 NOGOMET - POKAL KONFEDERACIJ: JAPONSKA: MEHIKA, 0.40 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 23.06.2013, I. SPORED TVS

7.00 ŽIV ŽAV, 10.10 MINUTA V MUZEJU: ADRIAEN VAN OSTADE: UČITELJ, 10.15 DEDEK V MOJEM ŽEPU, AM. NAN., 10.45 PRISLUHNIMO TIŠINI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 SIJAJ, SIJAJ SONČECE: 44. TABOR SLOVENSkih PEVSKIH ZBOROV, 15.05 PRVA DAMSKA DETEKTIVSKA AGENCIJA, ANG-AM. NAD., 16.00 KOMISAR REX, KOPRODUKCIJSKA NANIZANKA, 17.00 POROČILA OB PETHI, 17.15 MALI ŠIRNI SVET, ANG. NAD., 18.10 GOZDOVI SLOVENIJE, DOK. SER., 18.40 NODI V DEŽELI IGRAČ, RIS., 19.00 DNEVNIK, ŽRČALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 UMORI NA PODEŽELJU - SMRTONOSNI KULT, ANG. NAN., 21.30 POGOVORNA ODDAJA, 22.25 POROČILA, 22.55 POLETNA SCENA, 23.20 KIFELJČ: ROZNAZI PANTERJI, FR. SER., 0.50 SLOVENSKI MAGAZIN, 1.15 DNEVNIK, ŽRČALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 2.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.35 INFOKANAL

NEDELJA, 23.06.2013, II. SPORED TVS

7.20 SKOZI ČAS, 7.50 POLETNA SCENA, 7.55 DVANAJST: HANS MAGNUS ENZENSBERGER, 8.55 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 9.30 SLOVENSKI MAGAZIN, 10.10 GLASBENA MATINEJA, 10.10 GODALNI KVARTET FIASCO, 10.40 ORKESTER SLOVENSKE FILHARMONIJE IN GEORGE PEHLIVANIAN, 11.55 KAJAK KANU - SVETOVNI POKAL: SLALOM, 13.00 ŽOGARIJA, 13.35 NOGOMET - POKAL KONFEDERACIJ: JAPONSKA: MEHIKA, 15.25 ZGODOVINA ATLETSKIH SVETOVNIH PRVENSTEV: RIM 1987, ŠPORTNI FILM, 16.25 ATLETIKA - EVROPSKO PRVENSTVO: EKIPNA TEKMA, 19.00 ULIČNA KOŠARKA, 19.05 VESLANJE - SVETOVNO PRVENSTVO, 20.25 ŽREBANJE LOTA, 20.50 NOGOMET - POKAL KONFEDERACIJ: NIGERIJA: ŠPANIJA, 22.50 NOGOMET - POKAL KONFEDERACIJ: URUGVAJ: TAHITI, 0.40 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDELJEK, 24.06.2013, I. SPORED TVS

6.50 POLETNA SCENA, 7.15 UTRIP, 7.30 ŽRČALO TEDNA, 8.00 RJAVI MEDVEDEK, RIS., 8.03 KARLI, RIS., 8.05 MUSTI, RIS., 8.10 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 8.15 GREGOR IN DINOZAVRI, RIS., 8.25 KANOPKI, RIS., 8.35 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 8.40 SMRČKI, RIS., 9.05 RADOVEDNI TAČEK, POUČNA ODDAJA, 9.10 ABECEDNIK ZALJUBLJENE KRASTAČE, 9.45 OBIŠK V AKVARIJU, 9.50 IZ POPOTNE TORBE, 10.15 NOČKO: J.W.GRIMM: BREMENSKI GODČI, OTR. SER., 10.25 POTEPANJA, ODDAJA ZA MLADE, 10.50 CIAK JUNIOR: PIFLARKI, KRATKI FILM, 11.00 AMBRINO ŽIVLJENJE, DOK. FILM, 11.15 TEKMA, KRATKI FILM, 11.30 MEGABITI ENERGIJE, DOK. ODD., 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.35 POLNOČNI KLUB, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.50 MOJ PRIJATELJ ZAJEC,

RIS., 16.10 BINE: LUTKOVNA PREDSTAVA, 16.30 TABORNIKI IN SKAVTI, POUČNA NANIZANKA, 17.00 POROČILA OB PETHI, 17.15 POLETNA SCENA, 17.35 STRASTI, TV-NADALJEVANJE, 18.05 ZGODOVINA ARHITEKTURE, DOK. SER., 18.35 FRANČEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 PROSLAVA OB DNEVU DRŽAVNOSTI, 22.15 POROČILA, 22.40 POLETNA SCENA, 23.10 PLATFORMA, 23.40 LOVCI NA UMETNINE, ANGLEŠKI FILM, 1.10 KNJIGA MENE BRIGA, 1.30 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 2.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.50 INFOKANAL

PONEDELJEK, 24.06.2013, II. SPORED TVS

11.30 TOČKA, 13.25 NA LEPEŠE, 14.35 POGOVORNA ODDAJA, 15.30 NIGERIJSKA KRI, DOK. ODD., 16.25 DOBER DAN, KOROŠKA, 16.55 PRAVA IDEJA, 17.25 TO BO MOJ POKLIC, DOK. SER., 17.55 NOGOMET - POKAL KONFEDERACIJ: URUGVAJ: TAHITI, 19.50 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 20.00 DEDIŠČINA EVROPE, 20.50 WALLANDER: DOGODEK V JESENI, ANG. SER., 22.20 RAZRED ZASE: ZADNJI ŠOLSKI DAN, 22.45 TOČKA, 23.30 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 25.06.2013, I. SPORED TVS

7.20 POLETNA SCENA, 8.00 RJAVI MEDVEDEK, RIS., 8.03 KARLI, RIS., 8.05 MUSTI, RIS., 8.10 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 8.15 GREGOR IN DINOZAVRI, RIS., 8.25 KANOPKI, RIS., 8.35 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 8.40 SMRČKI, RIS., 9.05 BINE, LUTK. NAN., 9.25 ČUDODELNI UROK, KRATKI FILM, 9.40 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM JESENSKA MEGLA, ODDAJA ZA GLUHONEME, 9.50 STUDIO KRŠKRAŠ, 10.15 MOJA SOBA: JAN - BMX, 10.35 POD KLOBUKOM, 11.20 PESEM TIŠINE, DOK. FILM, 11.35 DVIGALNO, KRATKI FILM, 11.50 MEGABITI ENERGIJE, DOK. ODD., 12.15 PLATFORMA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 HUD, AM. FILM, 15.50 DINKO POD KRINKO, RIS., 16.00 ELI IN FANI, RIS., 16.05 RIBIČ PEPE, POUČNA NANIZANKA, 16.30 TABORNIKI IN SKAVTI, POUČNA NANIZANKA, 17.00 POROČILA OB PETHI, 17.15 POLETNA SCENA, 17.40 STRASTI, TV-NAD., 18.10 BRIZINSKI SPOMENIKI, DOK. ODD., 18.40 SIMFONORIJE, RIS., 19.00 DNEVNIK, DNEVNIKOV IZBOR, VREME, ŠPORT, 20.00 OD GROBA DO GROBA, SLOV. FILM, 21.45 NEKOČ JE BILA DEŽELA PRIDNIH, DOK. FILM, 23.05 POROČILA, 23.25 POLETNA SCENA, 0.00 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 0.30 POGOVORNA ODDAJA, 1.20 DNEVNIK, DNEVNIKOV IZBOR, VREME, ŠPORT, 2.10 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.35 INFOKANAL

TOREK, 25.06.2013, II. SPORED TVS

12.00 PROSLAVA OB DNEVU DRŽAVNOSTI, 13.40 TOČKA, 14.40 OBZORJA DUHA: ZA BOGA IN ČLOVEKA, 15.15 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 GLASNIK, 16.35 SIJAJ, SIJAJ SONČECE: 44. TABOR SLOVENSkih PEVSKIH ZBOROV, 18.05 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 18.35 SILENCE, GLASBENIKA S KONCA SVETA, DOK. FELJTON, 19.05 TOČKA, 19.50 ŽREBANJE ASTRA, 20.00 MUZIKAJETO, 20.30 PESEM IMA MOČ, DOK. ODD., 21.30 PARKIRAN, IRSKI FILM, 23.05 TOČKA, 23.50 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 26.06.2013, I. SPORED TVS

7.10 POLETNA SCENA, 7.35 DNEVNIKOV IZBOR, 8.00 RJAVI MEDVEDEK, RIS., 8.03 KARLI, RIS., 8.05 MUSTI, RIS., 8.10 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 8.15 GREGOR IN DINOZAVRI, RIS., 8.25 KANOPKI, RIS., 8.35 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 8.40 SMRČKI, RIS., 9.05 RIBIČ PEPE, POUČNA NANIZANKA, 9.25 ZLATKO ZAKLADKO, ODDAJA ZA OTROKE, 9.40 CIAK JUNIOR: DRAGE MOJE OVČICE, KRATKI FILM IZ FRANCIJE, 10.00 MERLE, DOK. FILM, 10.15 LAHKO NOČ, FRANK, KRATKI FILM, 10.30 MEGABITI ENERGIJE, DOK. ODD., 10.50 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 11.30 NEKOČ JE BILA DEŽELA PRIDNIH, DOK. FILM, 13.00 PRVI DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 13.30 TEDNIK, 14.20 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 PUŠA PEPA, RIS., 15.45 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 16.30 TABORNIKI IN SKAVTI, POUČNA NANIZANKA, 17.00 POROČILA OB PETHI, 17.15 POLETNA SCENA, 17.40 STRASTI, TV-NAD., 18.10 PRAŠNA DEŽELA?, DOK. SER., 18.40 NELI IN CEZAR, RIS., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.05 MOJA EDINA, AMERIŠKI FILM, 22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT, 22.55 POLETNA SCENA, 23.20 GLASBENI VEČER, 23.50 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 0.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.10 INFOKANAL

SREDA, 26.06.2013, II. SPORED TVS

14.20 TOČKA, 16.15 TO BO MOJ POKLIC, DOK. SER., 16.50 GLASNIK, 17.25 EVROPSKI MAGAZIN, 17.40 MOSTOVI - HIDAK, 18.10 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 18.40 NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR, 19.00 TOČKA, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 KOŠARKA: KOŠARKO ČUTIM, 20.50 NOGOMET - POKAL KONFEDERACIJ: POLFINALE, 22.50 OČA, SLOVENSKI FILM, 0.00 TOČKA, 0.50 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 27.06.2013, I. SPORED TVS

6.45 POLETNA SCENA, 7.10 ODMEVI, 8.00 RJAVI MEDVEDEK, RIS., 8.03 KARLI, RIS., 8.05 MUSTI, RIS., 8.10 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 8.15 GREGOR IN DINOZAVRI, RIS., 8.25 KANOPKI, RIS., 8.35 POKUKAJMO NA ZEMLJO, RIS., 8.40 SMRČKI, RIS., 9.05 ZVERINICE IZ REZJE, LUTK. NAN., 9.20 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 10.05 MOZART, ODDAJA O MOZARTU, 10.30 SVETO IN SVET, POGOVORNA ODDAJA, 0.15 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.25 INFOKANAL

ČETRTEK, 27.06.2013, II. SPORED TVS

14.15 TOČKA, 15.30 EVROPSKI MAGAZIN, 16.30 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 16.55 MUZIKAJETO, 17.35 MOSTOVI - HIDAK, 18.05 SKRITI KOTIČKI SVETA, DOK. SER., 19.00 TOČKA, 19.50 ŽREBANJE DEBELIČE, 20.00 KOŠARKA: KOŠARKO ČUTIM, 20.50 NOGOMET - POKAL, 22.50 MARIA WERN: NITI DUH PRETEKLOSTI, ŠVEDSKA NANIZANKA, 0.20 TOČKA, 1.05 ZABAVNI INFOKANAL

Akti in minljivost

To dvoje povezuje znani in priznani slovenski fotograf Ivo Borko na svojih fotografijah, izmed katerih je en del predstavil tudi v Monoštru.

Njegova razstava z naslovom *Ukradeni spomini* se je odprla v petek, 7. junija ob 18. uri v razstavnici dvorani Slovenskega kulturno-informacijskega centra. Ivo Borko izhaja iz Gornje Radgone, po poklicu je doktor veterinarske medicine, ki pa se trenutno ukvarja z založništvom. Fotografiji se je zapisal že v gimnazijskih letih. V času študija v Ljubljani si je nabiral fotografska znanja v znameniti fotografiji ŠOLT. Po poznejšem in večletnem fotografskem »počit-

ku« se je leta 1995, na svojem prvem potovanju po Afriki, vrnil k ustvarjalni fotografiji. Leta 2002 se je včlanil v fotoklub Murska Sobota, vendar se s fotografijo bolj resno ukvarja šele od leta 2008, ko je s somišljeniki v Gornji Radgoni ustanovil fotoklub Proportio divina, kjer je tudi predsednik. Sprva se je ukvarjal z naravoslovno in popotniško fotografijo, sedaj pa vse bolj postavlja v ospredje svojega fotografskega zanimanja človeka, pa naj si bo to kot nepozirani ali v zadnjem času vse bolj pogosto pozirani portret, akt ali celo objekt inscenirane fotografije. Kljub temu da se je mednarodnih fotografskih natečajev začel udeleževati šele leta 2008, so njegove fotografije visele že na več kot 160 fotografskih salonih v 37 državah sveta, zanje pa je prejel že 75 nagrad, od tega 4 modre značke za najboljšega razstavljalca in 20 zlatih medalj. Na podlagi doseženih rezultatov mu je Fotografska zveza Slovenije leta 2010 podelila razstavljalški naslov kandidat za mojstra fotografije FZS, mednarodna fotografska zveza FIAP leta 2011 naziv Excellence FIAP, letos pa še Excellence FIAP bronze. Od letošnjega leta predsednikuje tudi Fotografski zvezi Slovenije. Do sedaj je imel že 20 samostojnih razstav v Sloveniji, Avstriji in Bolgariji. Razstavo, s katero se predstavlja v Monoštru, je poimenoval »Ukradeni spomini« in je del širšega ciklusa »Zakleti grad in druge zgodbe«. S temi fotografijami Borko opozarja na minljivost lepote, saj kot razpadajo stavbe, prav tako se spreminjata telo in lepota žensk.

K razstavi je Rafael Podobnik, predsednik Umetniškega sveta Fotografske zveze Slovenije, napisal spremno besedo: »Autor vodi modelke v neobnovljeni del Negovskega gradu, v bolgarske propadajoče hotele, v zapuščenih počitniških naseljih ob Črnem morju. Razpadajoče sobane zavzemajo kačaste plezalke. Skupaj z ženskimi akti obujajo zdavnaj zamrlo življenje. Porajajo se slutnje veselja, žalosti, intime, ujetosti. V slepeči zunanji svetlobi zgorijo deli telesa. Boleče nam vrtajo v zavest. Širokokotni objektiv navpičnice preoblikuje v dramatične diagonale. Na zazidano okno v grajski kapeli je prislonjena lestev. Ni naslikana, kot so budistične. Ne vodi k razsvetljenju, prej k večni obsedenosti. Polzasto zavite stopnice vodijo iz prepada v temo. Vabljava svetloba je lažna, ker ne oznanja izhoda. Posnetek za posnetkom več brezup. V vsaki sobani preži na nas minljivost življenja. V vsaki sobani preži na nas minljivost naših del. Tudi umetniških fotografij!«

Nikoletta Vajda-Nagy

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.,
tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA KLAR
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za
javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB